

# S. Sayısı : 108

## Rumeli demiryolları işletme nizamnamesinin ziya ve hasar tazminatına müteallik hadlerinin tadiline dair alan 3259 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Nafia encümeni mazbatası (1/782)

T. C.

*Başvekâlet*

*Kararlar Dairesi Müdürlüğü*

*Sayı: 6/1185*

25 . III . 1942

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Rumeli demiryolları nizamnamesindeki tazminat hadlerini arttıran 3259 numaralı kanuna ek olarak Münakalât vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 13 . III . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

*Dr. R. Saydam*

### 3259 sayılı kanuna ek kanun projesi mucip sebep raporu

1042 numaralı teşkilât kanununun muvakkat dördüncü maddesi ile mer'iyeti kabul edilmiş olan Rumeli demiryollarının işletme nizamnamesinin 10 ncu maddesinde ziya ve hasar için tayin edilen hadlerin azlığı nazarı dikkate alınarak 14 . VI . 1937 tarih ve 3259 numaralı kanunla 10 misline çıkarılmıştır. Bazı kıymetli eşyanın ziya veya hasarı halinde bu hadler üzerinden ödenen tazminat mal sahiplerinin zararını karşılamamaktadır.

1637 ve 2641 numaralı kanunlarla kabul edilip halen Avrupa hattımızda tatbik edilen yolcu ve eşya nakline müteallik beynelmilel demiryol mukavelelerinde hasar ve ziya halinde muayyen bir tazminat haddi kabul edilmiş olmakla beraber, beyan edilen kıymet üzerinden bir ücret alınmak suretiyle bu kıymeti geçmemek üzere munzam bir tazminat kabul edilmiştir.

Kıymeti mukaddereli posta muamelesinin benzeri olan bu usulün demiryol dahilî nakliyatında da tatbiki suretiyle demiryolu ile nakliyat yaptırılanların haklarının korunması zaruri görülmüş ve bu maksatla kanun projesi tanzim kılınmıştır.

### Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.

*Nafia encümeni*

*Esas No. 1/782*

*Karar No. 29*

4 . IV . 1942

### Yüksek Reisiğe

Rumeli demiryollarındaki tazminat hadlerini arttıran 3259 numaralı kanuna ek olarak Münakalât vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri He-

yetince 13 . III . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 25 mart 1942 tarih ve 6/1185 sayılı tezkeresiyle Yüksek maka-

minıza sunulan ve tetkik için encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve mucip sebepleri Devlet Demiryolları mümessili huzuriyle okundu ve müzakere edildi.

Verilen izahat ve yapılan müzakere ve tetkiklerden kanunun sebebi teklifi : Devlet Demiryolları nakliyatında hasar veya ziyaa uğrıyan mevadda halen tatbik edilmekte olan Rumeli Demiryolları işletme nizamnamesi ve 3259 numaralı kanuna tevfikân verilmekte olan tazminatın ademi kifayesi yüzünden vatandaşların mutazarır oldukları nazarı itibare alınarak Münakalât vekâletine Devlet Demiryollarında yapılan nakliyatda hasar veya ziyaa uğrıyan mevadda hakikî değerini tazmin edebilmek ve buna mukabil bu gibi nakliyat için bir ücret tahsil edebilmek için yeni bir tarife tesisi ve 2641 numaralı kanunla yalnız Rumeli hattında beynelmilel bağaj ve eşya nakliyatı için kabul edilen teminatlı nakliyat maddesinin dahilî nakliyatımızda ve bütün hatlarımıza teşmili hakkında salâhiyet itası olduğu anlaşılmiş ve memleket ve vatandaşların menfaatine uygun olan bu kanun lâyihasının esas itibariyle kabulü encümenimizce müttefikân muvafık görülmüştür.

Birinci meddenin müzakeresinde : Yeni bir tarife tesis edileceğine göre alınacak ücretin haddi âzamisinin tâyin ve tesbiti zaruri olduğu eihetle bu âzami ücretin miktarı 2641 sayılı kanunla tasdik edilen beynelmilel nakliyat mukavelenamesinde muharrer beher onkilometre ve küsuru nakliyat için beyan edilen kıymetin on binde biri olmak üzere kabul, ve fazla ücret tahsili ancak idarenin halen verebilmekte olan tazminat miktarları fevkinde yapılacak beyanlı nakliyata teşmil, ve idarenin tevsik ve

kabul edeceği hakikî değerini nazarı itibara alınması kayıt ve şartları ilâvesi suretiyle yeniden tanzim edilmiştir.

İkinci madde bir kelime tashihi suretiyle ve üçüncü madde aynen kabul edilmiştir.

Müzakere esnasında encümenimiz; Devlet Demiryolları ve limanları umumî idaresinin 1929 tarihli ve 1042 sayılı Teşkilât kanunu (Ekseri maddelerinin tadil edilmiş olmasına rağmen) ile bu kanunun muvakkat dördüncü maddesine tevfikân tatbik edilmekte olan Anadolu ücret tarifesi, ve yetmiş sene evvel tanzim edilmiş olan Rumeli Demiryolları işletme nizamnamesinin bu günkü şerait ve ihtiyaca uygun olmadığı eihetle bu kanunların yeniden ve beynelmilel kabul edilen usul ve şeraite uygun ve asrın tekâmülüne mutabık surette tebdil ve Yüksek Meclise sevkinî müttefikân temenniye şayan görülmüştür.

Umumî Heyete arz edilmek üzere Yüksek Reisiğe sunuldu.

Nafia En. Reisi	M. M.	Kâtip
Erzincan	Eskişehir	Sivas
A. Samih Ülter	İ. Arukan	A. N. Demirağ
Afyon K.	Afyon K.	Ankara
A. Çetinkaya	M. Gönenç	A. Baytın
Ankara		Diyarbakır
E. Demirel		İmzada - bulunamadı
Eskişehir		İsparta
İmzada - bulunamadı		H. Özdamar
İzmir	Malatya	Malatya
S. Epikmen	M. Öker	M. Özpazarbaşı
Manisa	Niğde	Tunçeli
Osman Erçin	H. Mengi	Sami Erkman
Urfa		Urfa
Razi Soyer		İmzada - bulunamadı

### HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Rumeli Demiryolları nizamnamesindeki tazminat hadlerini arttıran 3259 numaralı kanuna bir fıkra ilâvesine dair kanun lâyihası*

**MADDE 1.** — 3259 numaralı kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Malın tesliminde gönderen tarafından bir değer beyan edilmişse Demiryolu idaresi yukarıdaki tazminatı bu değere kadar çıkarmağa salâhiyettardır. Ancak buna karşılık İdare, nakliyatın mahiyetine veya nakil mesafesine veya her ikisine göre tanzim edeceği bir tarife üzerinden munzam bir ücret almağa mezdur.

**MADDE 2.** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

**MADDE 3.** — Bu kanun hükümlerini icraya Münakalât vekili memurdur.

13. III. 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	T. V.	
F. Engin	M. Ökmen	

### NAFİA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Rumeli Demiryolları nizamnamesindeki tazminat hadlerini arttıran 3259 numaralı kanuna bir fıkra ilâvesine dair kanun lâyihası*

**MADDE 1.** — 3259 numaralı kanunun birinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Gönderen tarafından malın idareye tesliminde beyan edilen mal değeri, bu maddeye göre verilecek tazminat miktarından fazla ise, demiryolu idaresi yukarıdaki tazminatı, idarenin tevsik ve kabul edeceği hakiki değerine kadar çıkarır. Ancak buna karşılık olmak üzere her on kilometre ve küsuru nakliyat için değerinin on binde birini geçmemek üzere munzam bir ücret almağa mezdur.

**MADDE 2.** — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

**MADDE 3.** — Hükümetin teklifi aynen.